

‘Prostaatkanker moet je preventief opsporen’

Waar borstkanker lange tijd de meest voorkomende kanker was, gaat prostaatkanker nu met die titel aan de haal. ‘Laat je testen, dat redt levens’, adviseert Charles Van Praet, uroloog in UZ Gent en geneeskundeprofessor aan de UGent.

12.699 Belgen kregen in een jaar tijd het verdict ‘prostaatkanker’ te horen. Of 8.259 Vlamingen. Welke groep mensen krijgt het vaakst met deze ziekte te kampen?

“Prostaatkanker komt vanzelfsprekend alleen voor bij mannen. We durven het ook een ‘ouderdomstumor’ te noemen, met een mediane leeftijd van 70 jaar bij diagnose.

“Afro-Amerikanen zijn het vaakst getroffen, Aziaten het minst, terwijl witte mannen daar tussenin zitten. Wie een familielid heeft dat met de ziekte te kampen kreeg voor zijn 65ste, heeft een verhoogd risico. Ook mensen met de BRCA2-mutatie in hun genen, dat ook borstkanker veroorzaakt, maken meer kans op prostaatkanker.”

Hoe gevaarlijk is prostaatkanker?

“Dat hangt af van waar de patiënt zich op het spectrum bevindt. Aan de ene kant zijn er de laag-risico slapende tumoren, waar soms zelfs discussie over bestaat of we ze ‘kanker’ moeten noemen. Daar is de kans op

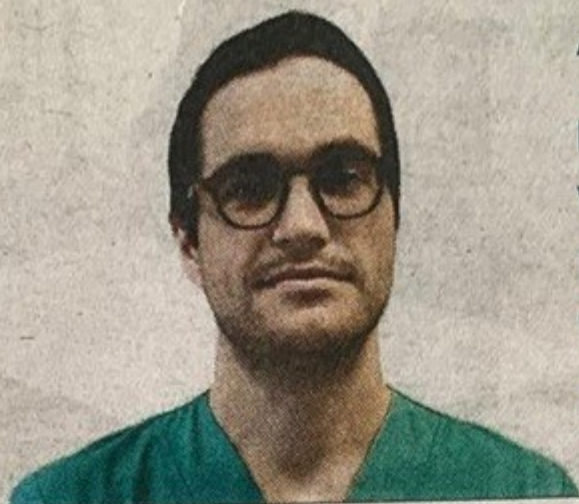
kanker of een knobbeltje bij borstkanker. Je kan beter niet wachten op symptomen, maar het preventief en actief opsporen, als je er vroeg wil bij zijn.”

Hoe doe je dat dan?

“Bij een huisarts of bij een uroloog kan je jouw bloed laten testen op PSA, het ‘prostaat specifiek antigen’. Is de PSA-waarde laag, dan kan je meerdere jaren wachten tot de volgende test. Anders kom je sneller terug. Bijkomend kan je een rectaal onderzoek laten doen via de anus.

“Onze belangrijkste boodschap is dan ook om je te laten testen. Alle mannen tussen 50 en 70 jaar, en zeker zij die de BRCA2-mutatie of een dicht familielid met prostaatkanker hebben.

“Op dit moment is er geen nationaal screeningsprogramma. Maar uit onderzoek blijkt dat we daarmee de sterftekans door prostaatkanker met 20 procent kunnen reduceren. Eén van de argumenten om niet te testen, is ‘overbehandeling’: prostaatproblemen behandelen die niet tot klachten zou hebben geleid. De

'Prostaatkanker mag dan het vaakst voorkomen, het is niet het type kanker waar de meeste mensen aan sterven'

overlijden door prostaatkanker binnen tien jaar amper 1 procent. Kijken we daarentegen naar mensen met veel uitzaaiingen bij diagnose, dan spreken we van een sterftekans van ongeveer 90 procent binnen tien jaar.

"Prostaatkanker mag dan wel het meest voorkomen, het is niet het type kanker waar de meeste mensen aan sterven. Longkanker is bijvoorbeeld dodelijker. Ongeveer 12 procent van de Belgen met deze ziekte overlijdt er ook aan. Alle overige patiënten overlijden uiteindelijk aan iets anders."

Zijn er alarmbellen waarop je kan reageren om erger te voorkomen?

"Nee, eigenlijk niet. Dat is het moeilijke aan prostaatkanker: als je alarmsignalen oppikt, is het vaak al te vergevorderd. Als een patiënt pijn heeft door prostaatkanker, dan is dat meestal door uitzaaiingen in het bot. Als er plasproblemen zijn, is dit meestal door een goedaardige aandoening van de prostaat.

"Bij prostaatkanker zijn er dus geen indicatoren zoals bloed in de stoelgang bij dikkedarm-

mogelijke bijwerkingen, zoals urinaire incontinentie en impotentie, willen we waar mogelijk natuurlijk voorkomen. Hoe dan ook: je kan er individueel als man voor kiezen om je te laten testen of niet."

Het aantal diagnoses stijgt: in de meest recente cijfers — van 2022 — steekt prostaatkanker borstkanker voor het eerst voorbij. Hoe komt dat?

"Daar zijn enkele aannemelijke redenen voor. Eerst en vooral loopt die stijging gelijk met de veranderingen in onze maatschappij: de vergrijzing van de bevolking stuwt de aantallen van deze ouderdomstumor omhoog. Mogelijk zijn mensen zich ook meer bewust van deze kankervorm door artikels in de media of bewustzijnscampagnes. Dan laten ze zich sneller nakijken."

"Gelukkig zien we naast de diagnosestijging een daling qua overlijdens. De behandelingen zijn sterk geëvolueerd. Dankzij het grotere bewustzijn zijn we er ook vaker bij in een vroeger stadium. Laat je dus testen, dat redt op lange termijn levens." (MOR)